

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.907/2016/4.

A tanács tagjai:

Dr. Mészáros Mátyás a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Pogány Júlia ügyvéd

Az alperesek:

I. rendű

II. rendű

Az alperesek képviselői:

Dr. Horváth P. András Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Horváth P. András ügyvéd) I. rendűért

Dr. Bittsánszky Géza Ádám jogtanácsos II. rendűért

A per tárgya:

közigazgatási jogkörben okozott kár

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.348/2016/3/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 11.P.20.655/2014/28.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezi, az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja és az ott megállapított marasztalási összeget a kamatfizetési kötelezettség változatlanul hagyása mellett az I. rendű alperes esetében 1.875.000 (egymilliónyolcszázhetvenötezer) forintra, a II. rendű alperes esetében 2.612.500 (kettőmillió-hatszáztizenkettőezer-ötszáz) forintra leszállítja. Az alperesek egyetemleges marasztalását mellőzi.

Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A peres felek a felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségeiket maguk viselik.

A le nem rótt 328.000 (háromszázhuszonnyolcezer) forint fellebbezési illetékből a felperes 213.200 (kétszáztizenháromezer-kétszáz) forintot köteles az államnak megtéríteni külön felhívásra, a további 114.800 (száztizennégyezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

A le nem rótt 410.000 (négy száztízezer) forint felülvizsgálati eljárási illetékből a felperes 266.500 (kétszázhatvanhatezer-ötszáz) forint illetéket köteles az államnak megtéríteni, külön felhívásra. A további 143.500 (száznegyvenháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A .. hrsz.-ú ingatlan az ingatlan-nyilvántartás szerint 1998. május 13-át megelőzően .. tulajdonában állt, e nappal kezdődő hatállyal szerzett tulajdonjogot az ingatlan-nyilvántartás szerint a felperes 2/3 arányban. Az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéstől függetlenül alapvetően a felperes gyakorolta az ingatlan használatát, illetve hasznosítása kapcsán a döntéshozatalt még az előtt is, hogy a felperes tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték. Az ingatlan természetben .. szám alatt található és az azon álló helységtörténeti múlttal rendelkező épületben működött a .. étterem. A felperes unokatestvére 1994. február 1-jén az ingatlant szívelességi használatba adta .., aki ezért díjat nem fizetett. Az irat feljogosította őt az ingatlan használati jogának korlátozás nélküli gyakorlására és hozzájárult ahhoz, hogy ,.. ott vállalkozói engedélye birtokában vendéglátóipari tevékenységet folytasson és az ehhez szükséges átalakításokat elvégezze. Ez a felperes tudtával és beleegyezésével történt.
- [2] A felperes a .. általi használattal, a karbantartás elmaradásával, illetve az általa állítottan átadott pénzek felhasználásával és elszámolásának hiányával nem volt elégedett, igyekezett az ingatlan birtokát és használati lehetőségét visszaszerezni. Ennek nyomán a hivatkozott megállapodást felmondta és .. szemben az ingatlan kiürítésére és birtokba adására irányuló pert indított.
- [3] A felperes az I. rendű alperes jegyzőjének 2000 augusztusában bejelentést tett, amelyben kérte az önkormányzat közbelépését az általa állítottan fennálló, élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető állapot megszüntetéséhez. Az eljárás az I. rendű alperes, mint hatóság előtt 648/2000. szám alatt indult meg, az ügyintéző alapvetően .. volt. Felperes ebben az eljárásban kérte az önkormányzat elfogultságának megállapítását és más eljáró szerv

kijelölését. Utóbb maga a jegyző is kérte a kizárást. A II. rendű alperes jogelődje szerint azonban nem állt fenn kizáró ok, és utasította az I. rendű alperest a felperes üzleti működési engedély visszavonása iránt előterjesztett kérelmének hatósági határozattal való elbírálására. Az I. rendű alperes ezt követően 2001. január 11-én határozattal a kérelmet elutasította. Ezt a határozatot a II. rendű alperes jogelődje megsemmisítette és a vendéglátó épület életveszélyes, illetve használatot veszélyeztető állapotának megállapítását illetően az eljárás lefolytatását rendelte el. Megállapította, hogy az eljárás lefolytatására, mint kiemelt építésügyi hatósági eljárás .. jegyzője hatáskörébe tartozik.

- [4] .. Község Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala 2001. december 28-án kelt határozatával a vendéglátóipari létesítményt életveszélyessé nyilvánította és kötelezte a tulajdonost az étterem bezárására 3 napon belül. Megállapította, hogy az épület szerkezeti, illetve homlokzati módosításai építési engedélykötelesek. Az ügyintéző ebben az esetben is alapvetően .. volt. Ezen határozat ellen .. és a felperes, valamint tulajdonostársa is fellebbezéssel élt, a II. rendű alperes jogelődje az elsőfokú határozatot megsemmisítette és érdemi elbírálás érdekében az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására hívta fel.
- [5] .. Polgármesteri Hivatala 2002. június 19-én kelt határozatával az épületet műszaki állapotára való tekintettel életveszélyessé nyilvánította és kötelezte az üzemeltetőt a csárda épületének teljes, azonnali bezárására. A felperest és tulajdonostársát kötelezte az épület életveszély-elhárítási, kilenc pontban felsorolt munkálatainak azonnali elvégzésére. .. ténylegesen 2002. július 31-én elhagyta az ingatlant.
- [6] A felperes részben a határozatban foglalt kötelezés alapján, részben pedig saját, részben kialakult elhatározása alapján üzleti terv készítése mellett 2003. április 16-án benyújtotta az építési engedélyezési tervdokumentációt és a szükséges iratokat, kérve az építés hatósági engedélyezési eljárás lefolytatását. A felperes a kérelmet az I. rendű alpereshez nyújtotta be, az ügyintéző ezúttal is .. volt. Ő az eljárás során 2003. június 16-án tette meg az első intézkedést, amelyben szakhatósági állásfoglalások beszerzése iránt intézkedett. A válaszok 2003. június 24-én, illetve július 1-jén érkeztek meg (.., illetve főállatorvos). A felperes 2003. szeptember 18-án érkezett beadványában sérelmezte azt, hogy a kérelem benyújtása óta öt hónap telt el, de érdemi intézkedés nem történt. Az I. rendű alperes részéről azt követően 2003. szeptember 30-án hat pontban hiánypótlásra hívta fel a felperest. A felperes ezt nem teljesítette, mert az az álláspontja alakult ki, hogy .. nem rendelkezik a szükséges iskolai végzettséggel és szakértelemmel, amelyet az általa betöltött pozíció megkövetel,

illetve arra a meggyőződésre jutott, hogy vele szemben az ügyintéző személyes elfogultsággal bír. 2003. októberében ezért kérte .. ügyből való kizárását, bejelentést tett erről a II. rendű alperes jogelődjének, aki 2003. november 3-án kelt és az I. rendű alpereshez 2003. november 18-án érkezett határozatában az I. rendű alperes jegyzőjét érdemi határozat hozatalára utasította a kizárási kérelemről.

- [7] Az I. rendű alperes a kizáráson nem hozott érdemi határozatot, hanem 2003. december 5-én a II. rendű alperes jogelődjétől más eljáró szerv kijelölését kérte. Erről a felperest értesítette, aki ezt tudomásul vette. A felperes büntető feljelentést is tett .. ellen, a nyomozó hatóság a feljelentés alapján hivatali visszaélés büntettének megalapozott gyanúja miatt folytatott nyomozást, amely nyomozás végül megszüntetéssel zárult.
- [8] .. Község Polgármesteri Hivatala 2005. március 17-én kelt átiratban az eljáró szerv kijelölésének megerősítése és kérése mellett adott tájékoztatást a II. rendű alperes jogelődje részére. A II. rendű alperes jogelődje a 2005. március 29-én kelt, .. Község Polgármesteri Hivatalához 2005. április 22-én érkezett 81-1044/2005. számú határozatával a kérelemnek helyt adott és az építési engedély ügyben elsőfokú eljáró szervként .. Város Polgármesteri Hivatala jegyzőjét jelölte ki. Kijelölés folytán az iratok 2005. szeptember 12-én érkeztek meg a kijelölt eljáró szervhez. A kijelölt eljáró szerv az elsőfokú határozatot 2006. április 13-án hozta meg 130-4/2006/VII. számon, amelyben az építési engedélyt felújításra, átalakításra és bővítésre, valamint zárt szennyvíztároló létesítésére megadta.
- [9] A határozat ellen .. jogosult fellebbezéssel élt. A fellebbezés folytán az iratok másodfokú hatósághoz történő felterjesztésére 2006. június 21-én került sor. A II. rendű alperes jogelődje (..) 2008. február 29-én hozta meg a másodfokú határozatot, amelyben a fellebbezést elutasította és az elsőfokú határozatot helybenhagyta. .. a jogerős közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát kérte. A közigazgatási per 2008. július 18-án indult meg a Pest Megyei Bíróságon 9.K.26.759/2008. szám alatt, amelyben a közigazgatási szerv pernyertességének előmozdítása érdekében a jelen per felperese beavatkozott. A közigazgatási per felperese a keresetétől elállt, ezért a 2008. október 21-én kelt végzésével a közigazgatási perben eljáró bíróság a pert megszüntette. A végzés ellen fellebbezésre került sor, a Fővárosi Ítéltábla 2009. március 12-én végzéssel az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.
- [10] A felperes végül is az általa megterveztetett és engedélyeztetett beruházás megvalósításához nem fogott hozzá, alapvetően a körülmények megváltozására figyelemmel a 2008. végén kezdődő gazdasági válságra és recesszióra tekintettel.

- [11] .. Község Önkormányzata és .. Község Önkormányzata között 1997-ben társulási szerződés jött létre az elsőfokú építési hatósági igazgatási feladatok ellátására. Ennek megfelelően a szerződő felek az első fokon ellátandó építési hatósági feladatok ellátására társulást hoztak létre, amelynek székhelye .. Község Önkormányzata Polgármesteri Hivatala, megnevezése .. Községi Építésügyi Hatóság Igazgatási Társulás voltak. A megállapodás 2001. december 31. napjáig volt hatályos. A felek 2000. december végén újabb megállapodást kötöttek, amelynek lényege az volt, rendezték a megbízó és megbízott képviselő-testület kötelezettségeit. A szerződés 9. pontjában a megbízó képviselő-testület (..) kötelezettséget vállalt arra, hogy a beérkező valamennyi ügyiratot döntésre előkészíti, a helyszíni ügyfélfogadáshoz, tárgyaláshoz a szükséges feltételeket biztosítja és a társulás kiadásaihoz pénzeszköz átadással hozzájárul.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [12] Felperes keresetében kérte kötelezni az alpereseket 800.000 forint tőke és annak 2003. április 17. napjától járó törvényes kamatának egyetemleges megfizetésére, az I. és II. rendű alperest egyetemlegesen 2003. április 16. napjától 2005. április 15. napjáig havi 250.000 forint kártérítés és törvényes kamatai megfizetésére, továbbá a II. rendű alperes 2006. április 25. és 2008. március 6. napjáig havi 275.000 forint kártérítés és annak törvényes kamata megfizetésére. Felperes keresetének indokolásában előadta, hogy az építési engedélyt megadó határozat csak az eredeti kérelem benyújtását követő 6. évben került meghozatalra, a II. rendű alperes késedelmeskedett az illetékes hatóság kijelölése tárgyában, 2005. március 29-én hozott erről határozatot, noha az I. rendű alperes jegyzője maga is kérte ezt már 2004 januárjában. Az I. rendű alperes vonatkozásában is előadta a felperes, hogy jelentős mértékben közrehatott az engedély meghozatalának késedelmességében. Az összecszerűség tekintetében a kereset kifejtette, hogy a 800.000 forint az építési engedélyezési terv költsége, amelyet felhasználni nem tudott, a károsodás havi összegét pedig az épület hasznosításra átadásával érvényesíthető használati díj összegében jelölte meg.
- [13] Az I.-II. rendű alperesek jogalap hiányára hivatkozással a kereset elutasítását kérték. Álláspontjuk szerint, amennyiben a felperest közigazgatási eljárással okozati összefüggésben kár érte, akkor annak kötelezettje csak .. Község Polgármesteri Hivatala lehet, mert az építéshatósági jogkör gyakorlója a hivatkozott társulási szerződések alapján Pócsmegyer Község Polgármesteri Hivatala volt.
- [14] A felperes keresetét a Budapest Környéki Törvényszék 2013. február 4-én kelt 11.P.24.260/2011/21. számú rész- és közbenső ítéletével az I. és II. rendű alperes általi 800.000 forint és annak 2003.

április 17. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamata egyetemleges megfizetésére irányuló, az I. és II. rendű alperes általi 2003. április 16. napjától 2005. április 16. napjáig havi 250.000 forint és annak kifizetés napjáig járó törvényes kamata egyetemleges megfizetésére irányuló részében elutasította. Megállapította, hogy a II. rendű alperes a felperest 2006. július 23. napjától 2008. február 29. napjáig terjedő időszakban ért kárért 46 % arányban kártérítési felelősség terheli. A Fővárosi Ítéltábla 2014. június 19-én kelt 9.Pf.20.715/2013/8. sorszámú végzésével az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletét a fellebbezések korlátaira tekintet nélkül teljes egészében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A jelen per az így megismételni rendelt eljárás.

Az első- és másodfokú ítélet

- [15] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének részben helyt adott. Kötelezte az I.-II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 15 napon belül 800.000 forint tőkét és ennek 2009. március 12. napjától járó törvényes mértékű kamatát. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 3.750.000 forint tőkét és ennek 2006. június 1. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 5.225.000 forintot és ennek 2006. június 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Rendelkezett a perköltség viseléséről is. A részperköltség megfizetésére az alpereseket egyetemlegesen kötelezte azzal, hogy felmerült költségeiket egyébként maguk viselik. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában rögzítette, hogy az építési hatósági jogkör gyakorlója nem az I. rendű alperes, hanem .. Község Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala volt. A felperes ezzel együtt nem járt el felróhatóan, amikor építési engedély iránti kérelmét az I. rendű alpereshez nyújtotta be, mivel az I. rendű alperes és a szomszédos önkormányzat között létrejött társulási szerződés alapján az I. rendű alperesnek volt kötelessége, hogy a hozzá beérkező valamennyi ügyiratot döntésre előkészítse. Miután a felperes kérelme 2003. április 16-án érkezett, a döntést a hatóságnak 60 napon belül meg kellett volna hozni, de az I. rendű alperes részéről csak hiánypótlási felhívást tettek hónapokkal később. A felperes a hiánypótlási felhívást nem teljesítette, hanem elfogultsági bejelentést tett. Az elsőfokú bíróság szerint a hiánypótlás teljesítésének megtagadását ugyanakkor nem lehetett a hatóság terhére értékelni. Az elsőfokú bíróság szerint az I. rendű alperest abban terhelte mulasztás, hogy a felperes kizárás iránti kérelmét nem megfelelően intézte, azt csak késedelmesen továbbította az építési jogkör tényleges gyakorlójához, így a szabályszerű kijelölés iránti kérelem felterjesztésére csak 2005

márciusában került sor. Emiatt az I. rendű alperes terhére a 2003 decembere és a 2005 márciusa között eltelt 15 hónap késedelem tudható be.

- [16] Az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes vonatkozásában megállapította, hogy a II. rendű alperes elismerte, hogy a felperes fellebbezésének érkeztetése és elbírálása között 19 hónap telt el, azért, mert adminisztratív hiba folytán az ügyirat irattárba került. Nem fogadta el az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes azon hivatkozását, hogy a létszámhiány sújtotta és a felperes sem sérelmezte az időmúlást. Az elsőfokú bíróság szerint a felperes kára legkorábban 2006 júniusában következhetett be, mert ha az I. rendű alperes az elvárható időn belül jár el, akkor is figyelembe kellett volna venni a tényleges ügyintézés mintegy egy éves időtartamát, a másodfokú eljárás és a bírósági felülvizsgálat idejét, illetve a hét hónapra becsülhető kivitelezést. Az elsőfokú bíróság a perbeli ingatlan használati díját a Szentendrei Városi Bíróságon indított perben keletkezett szakvélemény és a periratok között elfekvő bérleti ajánlatok alapján állapította meg. Az elsőfokú bíróság szerint a felperes hitelt érdemlően bizonyította az ingatlanon tervezett beruházási szándékát, a beruházás anyagi fedezetének meglétét, valamint azt, hogy a tervek az időközben bekövetkezett gazdasági recesszió miatt hiúsultak meg. Megállapította, hogy az alperesek késedelme folytán elmaradt beruházás miatt a felperes tervezésre fordított 800.000 forint költsége is feleslegessé vált. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a keresetben érvényesített használati díjak iránti követelést részben, a tervezési költség iránti igényt pedig teljes egészében alaposnak találta.
- [17] A felperes fellebbezésében az I. r. alperest terhelő tőkeösszeg 5.500.000 forintra történő felemelését kérte, ebből 4.000.000 forint tekintetében az alpereseket egyetemlegesen kérte marasztalni. Az I.-II. rendű alperesek fellebbezéseikben a kereset teljes elutasítását kérték elsődlegesen, a II. rendű alperes pedig kérte másodlagosan a kártérítés összegét 50 %-ban mérsékelni.
- [18] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét teljes egészében elutasította. Kötelezte a felperest a perköltség és az eljárási illeték megfizetésére. A jogerős ítélet álláspontja szerint az államigazgatási jogkörben okozott kár megítélésének konjunktív feltételei közül a felperes a kárának bekövetkezését nem bizonyította. A jogerős ítélet indokolása rámutatott, hogy a bekövetkezett kára tekintetében a felperes ellentmondásos előadást tett. Az alapeljárásban úgy nyilatkozott, hogy ha az építési engedélyhez hozzájut, az ingatlanon csárdát alakít ki, hozzá kikötőt, vízi bárt létesít, amelyet maga vagy valaki más működtet. Építési szándékának bizonyítására csatolta a csárda építési terveit, a kivitelező

költségvetését, a létesítendő komplexum üzleti tervét, valamint a mederhasználati szerződését. Előadta a keresetlevelében azt, hogy építési engedélye időközben használhatatlanná vált, mert az építkezést megkezdeni már nem lehetett, így a kereset benyújtásának időpontjában (2011) csupán egy romos épület tulajdonosa. Erre hivatkozással tartott igényt az építési terv tervezői munkadíjára és az engedélyezéssel kapcsolatos járulékos költségekre is. Ugyanakkor előadta, hogy az engedélyezési eljárás jogerős befejezését követően az ingatlant egy cégnek bérbe adta úgy, hogy azon csak állagmegóvási munkákat végeztetett.

- [19] A jogerős ítélet megállapította, hogy a felperes annak ellenére, hogy a korábban hatályon kívül helyező végzésben előírta az ellentmondások feloldását, a felperes a megismételt eljárásban azt adta elő, hogy az engedélyezett terv alapján csupán az életveszélyes állapotot hárította el. A jogerős ítélet megállapította, hogy a megismételt eljárásban a felperes továbbra is használati díjat követelt. A jogerős ítélet indoklása szerint azonban nem szolgáltatott bizonyítékot arra, hogy az építési engedély megszerzését követően átépítés nélkül a keresetben követelt használati díj megszerzése érdekében bérbeadás útján kívánta hasznosítani. A jogerős ítélet szerint a felperes az alperesek jogellenes magatartása folytán bekövetkezett kára tekintetében a bizonyításra való felhívása ellenére sem tett értékelhető tényelőadást. A keresetben megjelölt kára bekövetkezését, vagyis a használati díj elmaradását az általa szolgáltatott bizonyítékok valójában cáfolták. A jogerős ítélet indoklása szerint a felperes a tervezési és engedélyezési költségek megtérítése iránti igényének tekintetében sem adta elő a releváns tényeket. Nem nyilatkozott arról, hogy a tervezett és engedélyezett munkák közül az épület életveszélyes állagának megszüntetéséhez milyen tevékenységre volt szükség és e tevékenység elvégzésének mennyiben volt feltétele az építési engedély, illetve az épület életveszélyes állagának megszüntetéséhez mennyiben használta fel a keresetében már alkalmatlanként minősített engedélyezett építési tervet. A felperes tehát a jogerős ítélet szerint nem adta elő és nem bizonyította az arra vonatkozó tényeket, hogy az alperesek elhúzódoó eljárása folytán a tervezés és eljárás költségeit feleslegesen fizette meg és ezáltal kára keletkezett volna. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a felperes keresetét bizonyítatlanság miatt teljes egészében elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [20] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte, harmadlagosan pedig a

pontosított keresetének helyt adó ítélet meghozatalára tartott igényt a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett. Az I. rendű alperest 2003. április 16. és 2005. április 16. között havi 250.000 forint elmaradt használati díj megfizetésére kérte kötelezni, 2003. december 5. napjától a II. rendű alperessel egyetemlegesen, a II. rendű alperest pedig 2006. április 25. napja és 2008. március 6. között kérte havi 275.000 forint használati díj megfizetésére kötelezni. Felülvizsgálati kérelmében a felperes előadta, hogy ő a maga részéről mindenben eleget tett a bíróságok bizonyítási felhívásainak, hiánytalan volt a bizonyítás, amire őt az elsőfokú bíróság felhívta, azt teljesítette. Sérelmezte, hogy amennyiben helyes volt a jogalapot megállapító tényállás, megállapítható volt az I. és II. rendű alperesek jogellenessége, felróhatósága, akkor nem volt valós oka annak, hogy igazolt kárigényét elutasította. A felperes álláspontja szerint a kárigényének lényege a hat éves időmúlás, a felfüggesztett beruházási szándék és hogy ezen idő alatt se használni, se hasznosítani nem tudta. Álláspontja szerint az előterjesztett igény teljesen mértéktartónak tekinthető. Tulajdonképpen a felújítás előtti állapot szerinti piaci használati díjat igényelt, mintegy általános kártérítésként. Előadta, hogy a korábban keletkezett tervek érdemben használhatatlanná váltak. Utalt arra, hogy korábban a tervezési költséget az alperesek érdemben nem is kifogásolták, tulajdonképpen a II. rendű alperes csak mérséklést kért, az I. rendű alperes pedig csupán arra hivatkozott, hogy személyében rossz alperest pereltek.

- [21] Az alperesek közül a II. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati ellenkérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását, annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] A Kúria a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, a marasztalási összeget leszállította. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) és (4) bekezdése alapján.
- [23] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A károkozás állított időpontjára figyelemmel az adott ügyben az 1959. évi IV. törvény (régí Ptk.) szabályait kell alkalmazni. A Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A Ptk. 349. § (1)

bekezdése szerint államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget igénybe vette. A 355. § (1) bekezdése szerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A (4) bekezdés szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

- [24] A jelen esetben az eljáró bíróságok abban egyezően foglaltak állást, hogy az I. és II. rendű alperesek jogellenes és felróható magatartást tanúsítottak. Az I. rendű alperes esetében ez alapvetően más eljáró hatóság kijelölése iránti ügyintézés késedelmességében, a II. rendű alperes esetében pedig 19 hónapos irattárba helyezésben valósult meg, ezek tekintetében a felelősségét az I.-II. rendű alperesnek kimentenie nem sikerült, erre nézve érdemi előadást igazából nem is tettek. A Kúria szerint jogszabálysértés nélkül, helytállónan értékelték a bíróságok azt, hogy az I. rendű alperes nem mentheti ki magát azzal, hogy személyében nem megfelelő alperest pereltek, a társulási szerződésre is figyelemmel, az I. rendű alperesnek meghatározott feladatai voltak az építési hatósági eljárásban, illetve érvényesül az alkalmazottért való felelősség szabálya is (Ptk. 350. §). A Kúria álláspontja szerint helytállónan állapította meg mindkét alperes tekintetében a késedelem időtartamát az elsőfokú bíróság, amelyet önmagában a másodfokú határozat sem vont kétségbe, vagyis valóban figyelembe kellett venni azt az időszakot, amely ügyintézési késedelem nélkül az ügy elintézésére egyébként is irányadó volt, figyelembe véve a fellebbezést, illetve az igazgatási peres eljárás időtartamát is. A Kúria szerint tehát helytállónan került megállapításra az I. rendű alperes esetében a 15 hónapos késedelem, amellyel kapcsolatban a II. rendű alperes egyetemes helytállási kötelezettsége nem volt megállapítható. A Kúria a kár bizonyításának elmaradása tekintetében csak részben osztotta a jogerős ítélet álláspontját. A tervezési díj (800.000 forint) tekintetében a felülvizsgálati kérelem tartalmára figyelemmel a felperesi nyilatkozat ellentmondásos volt. A harmadlagos felülvizsgálati kérelemben az összecszerűség körében a felperes a tervezési díj iránti igényét nem jelölte meg, vagyis nem tartotta fenn. Annak összecszerűségére kizárólag pontos megjelölés nélkül a pertárgy érték számításánál tett utalást. Ez azonban a Kúria szerint nyilvánvalóan nem tekinthető határozott felülvizsgálati kérelemnek, hogy a tervezési díj felperes javára a felülvizsgálati eljárásban nem ítélt meg.

[25] A Kúria az összes körülmény mérlegelésével a kárigény mérséklésére látott alapot. Figyelembe vette azt a körülményt, hogy a jogerős ítélet arra helytállóan mutatott rá, hogy eltérő előadásokat tett a felperes a használat, illetve a hasznosítás lehetséges módjára, hol nagyarányú fejlesztésről, hol pedig egyszerű használatba- vagy bérbeadásról volt szó, a későbbiekben pedig az életveszély elhárításán túlmenő egyéb beruházások nem kerültek igazolásra. Nem volt figyelmen kívül hagyható az a körülmény sem, hogy .. köztudomásúan üdülőtérületnek minősül, ahol a vendéglátó-egységek forgalmának döntő hányada erősen szezonális, vagyis alapvetően a nyári hónapokra összpontosul. A Kúria erre figyelemmel az összes körülmény alapján az érvényesített használati díjként megjelölt összegek 50 %-os mérséklését látta alaposnak. Miután helytállónak találta az I. rendű alperes esetében a 15 hónapos, a II. rendű alperes esetében pedig a 19 hónapos késedelem megállapítását, az I. rendű alperes által fizetendő összeget $15 \times 125.000 = 1.875.000$ forintban, a II. rendű alperes esetében pedig $19 \times 137.500 = 2.612.500$ forintban állapította meg. A kamatfizetés kezdő időpontját az elsőfokú bírósággal egyezően állapította meg. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletnek a keresetet elutasító rendelkezését hatályában fenntartotta.

[26] Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az I.-II. rendű alpereseket a fentiek szerint marasztalta. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[27] 1959. évi IV. törvény 339. § (1) bekezdése, 349. § (1) és (3) bekezdése, 355. § (1) és (4) bekezdése, Pp. 24. § (1) bekezdése c) pont, 81. § (1) bekezdése, 164. § (1) bekezdése, 206. § (1) bekezdése, 275. § (3) és (4) bekezdése, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, 14. §, 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése

Záró rész

[28] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson kívül bírálta el. A felperes a felülvizsgálati eljárásban részlegesen lett pernyertes, miután az összecszerűség mérlegeléssel került meghatározásra, a Kúria a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján úgy határozott, hogy a felülvizsgálati eljárással felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik. A le nem rótt illeték viseléséről a pernyertesség, pervesztesség arányának figyelembe vételével történt rendelkezés. A felülvizsgálati eljárás pertárgy értékének meghatározásánál a Kúria elfogadta a felperes által megjelölt értéket.

Budapest, 2017. április 5.

Dr. Mészáros Mátyás s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k.
előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Vné

tisztviselő